

Крайт на рекета или...

Изнудване и рекет в земеделския и ресторантьорския сектор

BULGARIAN-SWISS COOPERATION PROGRAMME
БЪЛГАРО-ШВЕЙЦАРСКА ПРОГРАМА ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО

Тихомир Безлов

Център за изследване на демокрацията

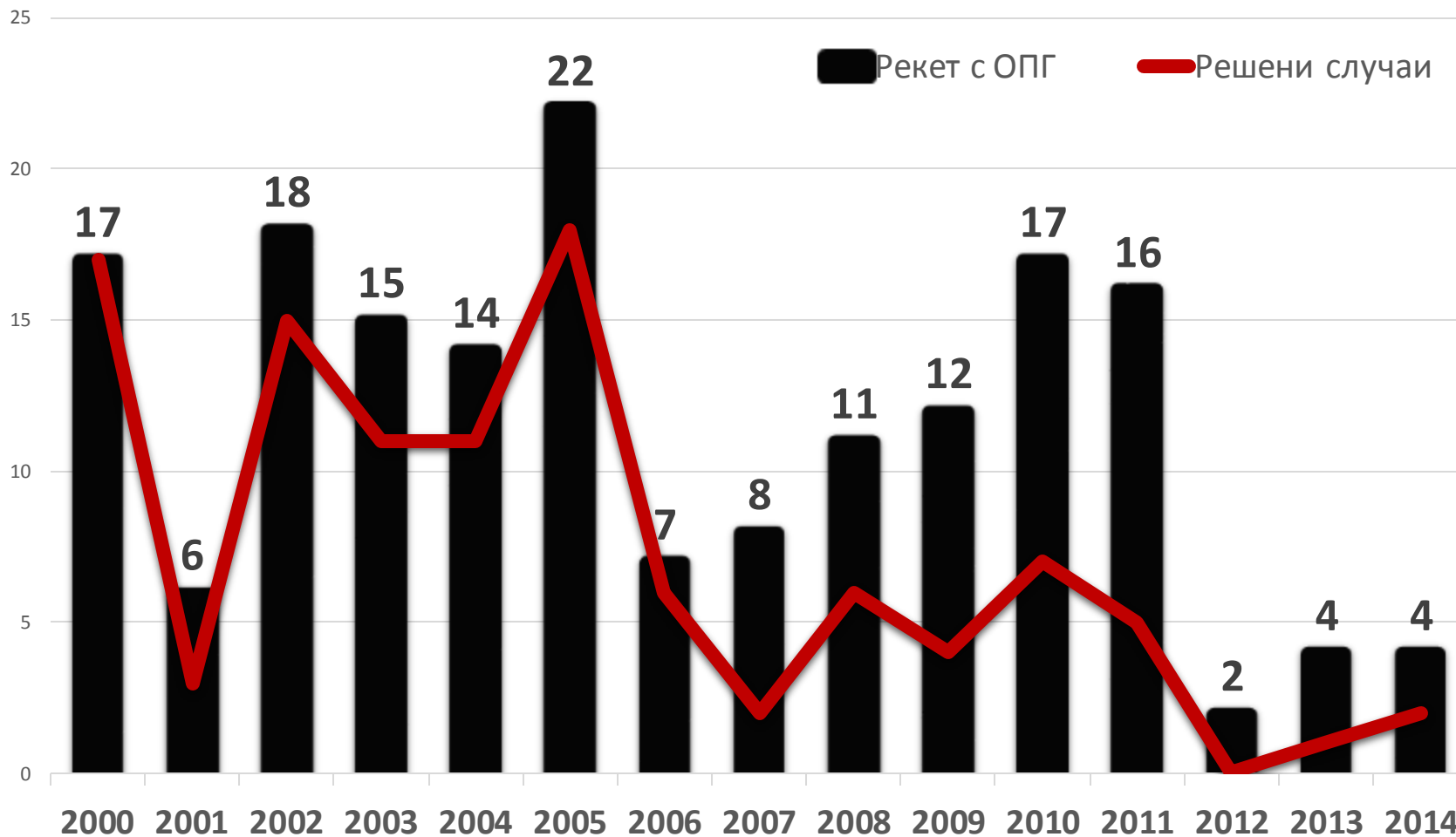
София, 27/10/2016

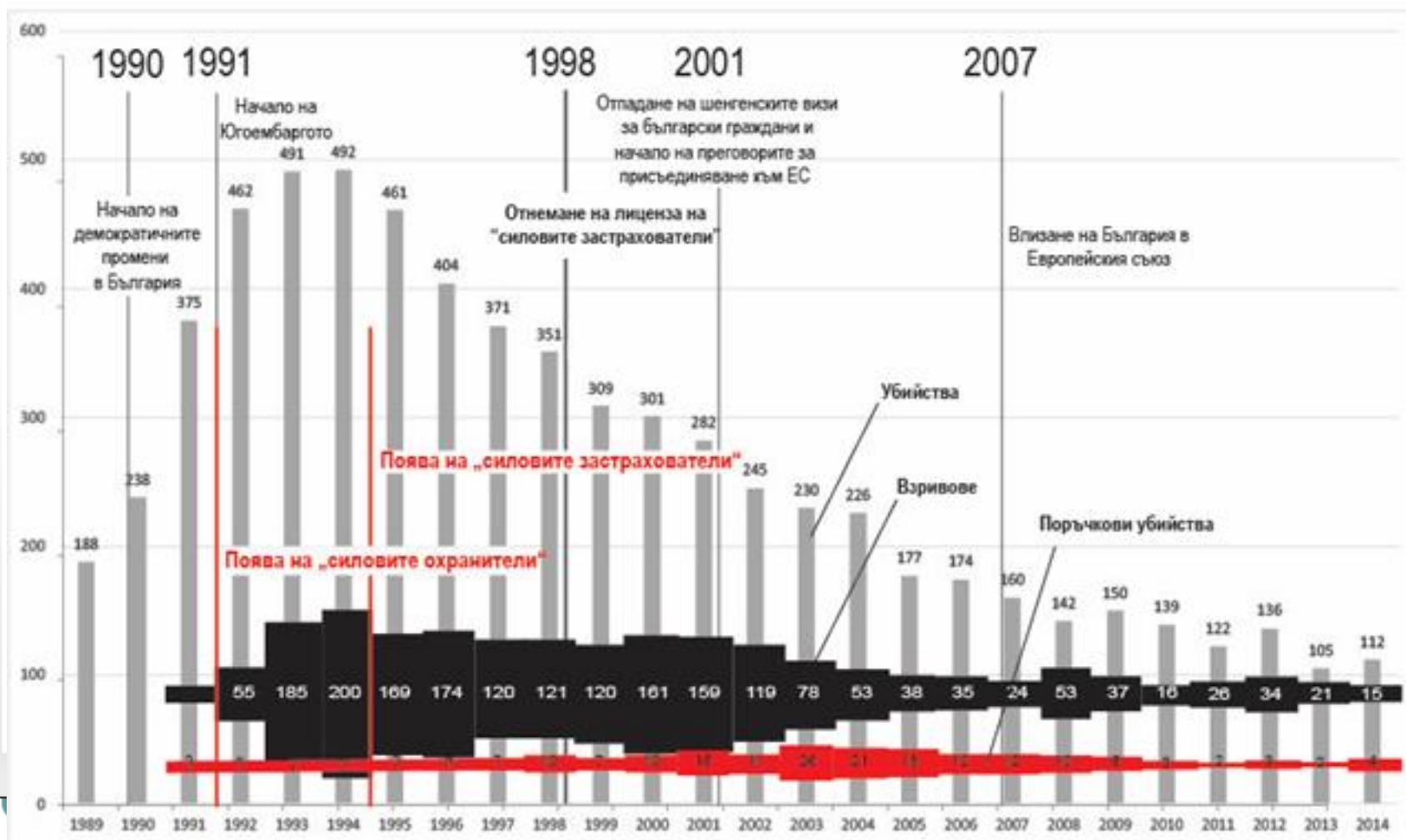
Клишето на прехода – българския рекет

- Различни Европроекти и анализи в които сме участвали - представата за Балканската страна
- Нашето очакване
 - По-малко инциденти от „златните години“
 - Да имаме достатъчно полицейска и съдебна практика
 - Избор методология според представата ни рисковите зони
- Официалната статистика

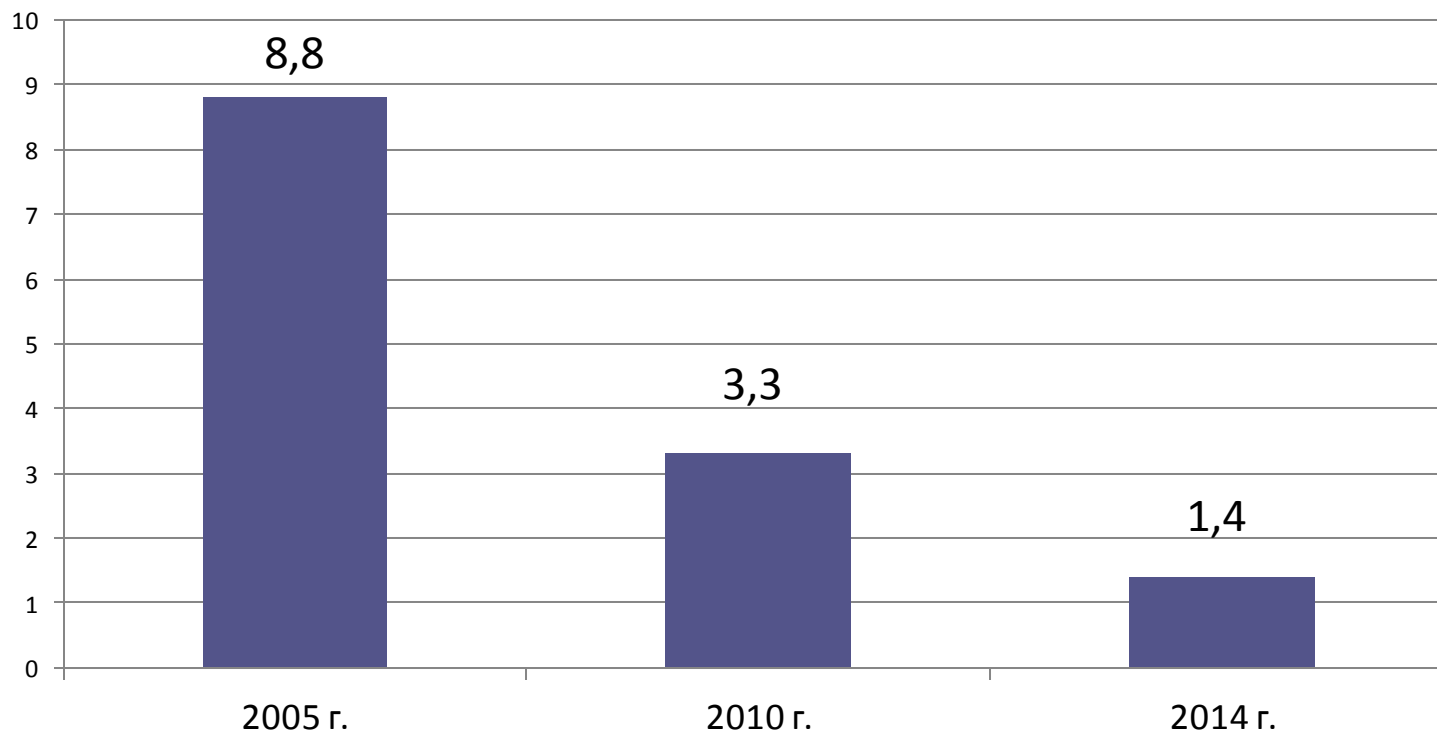
Рекета в България

Рекета в България

Почти изчезване на рекета според проучванията

Корупция или рекет? (1)

- Изследванията на български фирми и предприемачи показват основния споделен опит са случаи на корупция
- 26-27% имат личен опит през годината
- Силно експонираната тема „корупция“ скрива огромен брой случаи с характеристиките на рекет
- Когато жертвите когато сигнализират на институциите се говори за корупция
- Нови форми на принуда с отсъствие на насилие
- Правоохранителните институции избягват дефиницията за рекет или изнудване от длъжностно лице

Корупция или рекет? (2)

Организираны форми на изнудване от страна на длъжностни лица:

- 1) **Системност** – обикновено е насочено към повече от една жертва и е продължаващо във времето;
- 2) **Организираност** – извършителите са организирани под формата на хлабави мрежи, включващи длъжностни лица и често местни бизнесмени;
- 3) **Принуда** – жертвата е принудена да направи нещо против волята си
- 4) **Имуществени вреди или загуба на доход за жертвата** – т.е. жертвата не получава облага за разлика от длъжностното лице – на практика жертвата плаща, за да не претърпи по-големи загуби.

Форми на рекет

- Монополен рекет
 - Специфична пазарна стратегия, налагана чрез насилие и насочена към елиминиране на конкурентни фирми от пазара или постигане на монопол върху определен икономически ресурс
- Рекет под формата на протекция
 - Редовно облагане с парична сума, наложено със сила под претекст за предоставяне на протекция

Сектор земеделие: извършители и форми

Извършители	Монополен рекет	Рекет за протекция
Класически ОПГ	Продажба на земя/арендоване	Договори за охрана
Корупционни мрежи / групи на семейна основа	Продажба на земя/арендоване Субсидии пасища Субсидии тютюн	Такса спокойствие
Легални фирми	Продажба на земя/арендоване	

Рекет в сектор земеделие: жертвите

- Профил
 - Дребни собственици на земя
 - Дребни и средни земеделски производители (семейни стопанства)
 - По-често в икономически изостанали райони – Северозападна България, планински общини, тютюнопроизводителните региони
- Реакция на изнудването
 - Съгласие да платят / да отстъпят
 - Когато са замесени длъжностни лица – възприемат проблема по-скоро като политически, а не криминален

Рекет в сектор ресторантьорство

Класическия рекет

- Криминални структури – избират подходящи жертви
- Сенчест едър бизнес – предлага протекция

Нови форми - „административен рекет“

- „Такса спокойствие“
- „Такса ползва не ресурс“
- Трансформация на подкуп в рента
- Осигуряване на монополен пазар

Проблемът „разпознаване“

